

 Folkekirke og Religionsmøde
Årsberetning 2007

Stiftssamarbejdet Folkekirke og Religionsmødes formål er at styrke folkekirkens møde med andre religioner og livstydninger.

Indledning

Af Berit Schelde Christensen

Hvad er den største udfordring til folkekirken? Islam? Blandingsreligiøsitet blandt folkekirkens medlemmer? Sekularisering? Det var ét af spørgsmålene til præsterne i en undersøgelse præsenteret i bogen "Karma, koran og kirke – Religiøs mangfoldighed som folkekirkelig udfordring", som Folkekirke og Religionsmøde udgav i 2007. Noget overraskende viste det sig, at bare 7 % svarede islam. Det er nok knapt så overraskende, at 62 % oplever sekularisering som det mest udfordrende.

Det lader til, at det, der opleves som den mindste udfordring af de tre samtidig bevirker, at vi er blevet mere opmærksomme på den største udfordring - nemlig sekularisering. Tilstedeværelsen af islam og synligheden af muslimer i samfundet åbner for spørgsmålene ikke bare om de andres men også om vores egen tro og kristne tradition. Jeg oplevede det helt konkret i forbindelse med en dåbssamtale, hvor forældrene gav udtryk for, at dåben af deres første barn nærmest var som en slags "kulturel automatik" for dem – det var naturligt og vigtigt, men de havde ikke funderet dybere over meningen. Nu 12 år og en Muhammed-krise senere har kristendommen fået en større betydning. Ikke at de går i kirke, men det er gået op for dem, at det kristne værdigrundlag faktisk ikke er noget ligegyldigt. De kan se, at det giver mening, og de er nysgerrige i forhold til, hvad kristendommen egentlig går ud på. Og da er det, sekulariseringen står tydeligt frem som en udfordring i samtalen, for der er ikke umiddelbart et udgangspunkt i et givet fælles religiøst sprog eller referenceramme. Det er ikke desto mindre en spændende udfordring, for den insisterer på en tro og en formidling, der kan knytte til ved kernen i det almindelige og jordnære menneskeliv.

Tro og religion er kommet på danskernes dagsorden på en måde, som det ikke har været længe – og i mangfoldige former. Ser vi nærmere efter, så præger religiøs mangfoldighed ikke bare samfundet men det er også et fænomen, der findes på kirkens egne bænkerækker og blandt folkekirkens medlemmer. 32 % af præsterne i ovennævnte spørgeskemaundersøgelse angav, at de oplever "blandingsreligiøsitet blandt folkekirkens medlemmer" som den største udfordring. Her er det ikke islam, der springer i øjnene, men indflydelsen af fra østlige religioner som buddhisme og hinduisme og andre former for østlig inspireret religiøsitet og spiritualitet. Det afspejler sig på flere måder. Gennem den mere diffuse velværekultur med fokus på energi, krop, helbred og selvudvikling. Gennem interessen for buddhisme og hinduisme, som flere af "de kendte" er eksponenter for, og som man derfor møder TV-shows, ugeblade og magasiner. Og gennem fokus på spiritualitet i erhvervslivet, hvor ledere for eksempel kan gå på kursus i mindfulness og meditation.

Som det fremgår af årsrapporten 2007 arbejder F&R både i forhold til folkekirkens møde med muslimer og islam og med forholdet til østlig inspireret religiøsitet. For begge områder gælder det, at der er fokus på brobygning, selvbesindelse og mission. Disse tre opgaver kan ikke skilles ad – og hver af dem vil lede til de andre. Det gør arbejdet med kirkens forhold til andre religioner til en unik mulighed for fornyelse og selvbesindelse, og det har potentiale til at være meget mere end en niche-aktivitet indenfor det kirkelige arbejde. For religionsmødet fører uundgåeligt til de steder og spørgsmål, hvor der kastes lys på kristendommens væsen, den kristne tros grundlag og kirkens opgave. Det sker, når man bevæger sig ud i grænselandet og tæt på andre religioner og mennesker med en anden tro. Grænselandet er – som det sted hvor tro møder tro - både det farlige sted og det frugtbare sted. Det "farlige" sted, hvor den kristne identitet står i spændingsfeltet mellem hvad der er kristendom og hvad der ikke er kristendom. Det "frugtbare" sted, hvor der udveksles livsforståelse og erfaringer, hvor den kristne tro udfoldes og vokser, og hvor det er muligt at aflægge et troværdigt vidnesbyrd og gøre kirkens og kristendommens grundlag tydeligt, levende og gældende.

Berit S. Christensen

Berit Schelde Christensen
Generalsekretær

Årsberetningen 2007

F&R's årsberetning sendes til Kirkeministeriet, biskopperne, stiftskontorerne, stiftsudvalg, samarbejdspartnere i kirkelige institutioner og organisationer og netværkskontakter. Vi ønsker hermed at informere om arbejdet og aktiviteterne i stiftssamarbejdet. Vi vil samtidig benytte lejligheden til at takke for godt samarbejde.

Satsningsområder for 2007 og 2008

Bestyrelsen har defineret fire satsningsområder for perioden 2007-2008. Grundlaget er formålsparagraffen, det hidtidige arbejde og drøftelser med biskopperne under studieturen til Leicester i 2006.

Religionsmødet og menigheden

Fokus: Være inspirator og give mod, viden, tryghed og erfaring med at skabe dialog, samarbejde og fællesskab på tværs af religiøse grænser. På denne måde at bistå menighederne til at leve i et flerreligiøst samfund på en måde, der er præget af respekt og åbenhed.

Formål: At styrke religionsmødet på lokalplan.

Religionspædagogisk arbejde

Fokus: Udvikling af religionspædagogiske materialer og metoder.

Formål: At styrke kirkens medlemmers selvbesindelse på den kristne tro i lyset af mødet med mennesker med anden tro.

Mødet med muslimer

Fokus: Videreføring af arbejdet med lytteproces og konferencer for kristne og muslimske ledere.

Formål: At styrke relationerne mellem kristne og muslimske ledere i Danmark.

Mødet med mennesker påvirket af østens religioner

Fokus: Buddhisme.

Formål: "Buddhismen (i sin vestlige udformning) er den største udfordring til folkekirken". At klargøre arten og indholdet af den teologiske, pastorale og praktiske udfordring, og hvordan kirkens møde med buddhismen og østlig inspireret religiøsitet kan styrkes.

Organisatorisk udvikling 2007

F&R's aktiviteter og organisation blev drøftet med biskopperne på deres møde den 4. januar 2007 på baggrund af rapporten om F&R's arbejde 2002 – 2006. Givet sit væsen af et samarbejde mellem stifter og biskopper, er disse drøftelser af stor vigtighed med henblik på at sikre fællesskab og enighed om, hvordan formålet holdes for øje og aktiviteterne i stiftssamarbejdet tilrettelægges. Udfordringen er at sikre såvel relevans af arbejdet indenfor enkelte fokusområder som effekten i forhold til de forskellige målgrupper. I særdeleshed er det væsentligt med et fælles fokus på, hvordan arbejdet bidrager til at styrke fokus på aktivt kirkeligt arbejde med religionsmøde på det lokale plan i sogne og menigheder. På mødet med biskoppene drøftedes endvidere kommunikationsstrukturene i og med de enkelte stifter og mulighederne for at styrke disse, den organisatoriske opbygning og forholdet til andre organisationer og den linie, der er lagt for F&R's arbejde ud fra forståelsen af mission og dialog.

Biskop Lise-Lotte Rebel meddelte i marts 2007, at Helsingør Stift ønskede at udtræde af F&R pr. 1.1. 2008

Berit Schelde Christensen
Generalsekretær

Ansatte

Generalsekretær Berit Schelde Christensen er daglig leder af F&R's aktiviteter og organisation. Kristen Skriver Frandsen er ansat som religionspædagogisk konsulent i en 50 % stilling og varetager arbejdet med religionspædagogiske aktiviteter. Tine Zinck Damgaard er ansat i en studentermedarbejderstilling til at løse opgaver vedrørende information og kommunikation. Hun afløste Christian Pedersen 1. september 2007, da han tiltrådte stillingen som informationsmedarbejder i Ålborg Stift og sognepræst i Hals sogn.

Kristen Skriver Frandsen
Religionspædagogisk medarbejder

Øvrige medarbejdere

Mogens S. Mogensen er tilknyttet F&R som ekstern konsulent, og Karsten Poulsen varetager bogholderiet.

Tine Zinck Damgaard
Studentermedarbejder

Sekretariat

F&R har fortsat til huse på Det Teologiske Fakultet i Århus i kontorfællesskab med Center for Multireligiøse Studier under ledelse af professor Viggo Mortensen. Her er der gode rammer for arbejdet rent praktisk og givtige relationer til ansatte og studerende.

Økonomi

I 2007 bevilligede Kirkeministeriet kr. 876.000 til F&R. De otte stifter bidrog med i alt kr. 175.000 til det religionspædagogiske arbejde. Derudover ydede stiftelsen Areopagos kr. 80.000 til arbejdet med mødet med østlig inspireret religiøsitet. Danmission, Sudanmissionen og Areopagos bidrog økonomisk til den anden konference for kristne og muslimske ledere i Danmark.

Målgrupper og samarbejdspartnere

F&R's arbejde med at styrke folkekirkens møde med andre religioner og livstydninger består af en række forskellige aktiviteter, projekter og processer. De mange målgrupper og samarbejdspartnere, kan overordnet skitseres således:

Menigheder og stifter: Konsulentbistand, information, inspiration, foredrag og undervisning

Præster: Uddannelse, inspiration, formidling af kontakter, sparringspartner og information

Institutioner og organisationer: Samarbejde om konkrete projekter; dialog og udvikling

Kirkedebat og kirkeforståelse på bredere plan: Teologi, kirke og mission i et mangfoldigt samfund

Netværk, samarbejde og dialog med muslimer og andre med anden tro

Internationale netværk: Erfaringsudveksling, samarbejde

Samarbejdspartnere i 2007

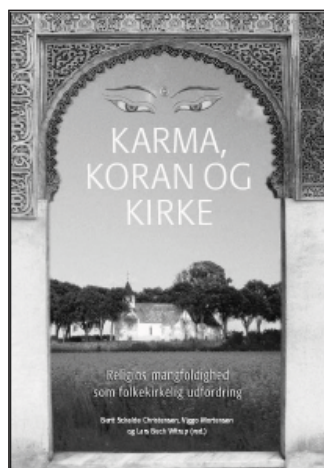
Areopagos; Center for Multireligiøse Studier; Danmission; Danske Kirkers Råd; Folkekirkens Mission; Folkekirkens Tværkulturelle Samarbejde i Odense; Grundtvigsk Forum; IKON; Islamisk Kristent Studieceter; Kirkefaglig Videreuddannelse; Kirkefondet; KIVIK; Landsforeningen af Menighedsråd; Løgumkloster Højskole; Det Mellemkirkelege Råd; Muslimer i Dialog; Dialogforum; Rosborg Gymnasium; SamtaleNet; Teologisk Pædagogisk Center; Tværkulturelt Center.

Religionsmødet og menigheden

Karma, koran og kirke – Religiøs mangfoldighed som folkekirkelig udfordring.

Bogen udkom i april 2007 (red. Berit Schelde Christensen, Viggo Mortensen og Lars Buch Viftrup). Den blev til på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse udført blandt danske præster. Projektet blev foretaget i samarbejde med Landsforeningen af Menighedsråd, seniorkonsulent Steen Marquard Rasmussen og Center for Multireligiøse Studier ved Aarhus Universitet. Ud over undersøgelsens resultater indeholder bogen tretten artikler af forfattere, der kommenterer undersøgelsen fra forskellige teologiske, kirkeretslige, religionssociologiske og kirkelige vinkler.

Hovedformålet med iværksættelse af projektet var at undersøge, hvilke udfordringer og tematikker lokale sogne og præster oplever at stå overfor i mødet med den religiøse mangfoldig og at komme bag billederne og indtrykkene, som medierne formidler. Projektet har desuden haft til hensigt at kvalificere F&R's arbejde, tilvejebringe velfunderet viden om området og skabe debat.

Tema-dag i forbindelse med bogudgivelsen

Fredag den 27. april afholdt F&R og CMS en tema-dag, hvor bogen og spørgeskemaundersøgelsen blev præsenteret. Programmet bød på gennemgang af undersøgelsens metode og resultater ved Steen Marqvard Rasmussen, oplæg til debat ved biskop Karsten Nissen, sognepræst Thomas Reinholdt Rasmussen og sekretariatschef Jørgen Skov-Sørensen samt debat med deltagerne.

Danske Kirkedage 2007

F&R var repræsenteret med en stand på Mulighedernes Marked. Desuden blev der arrangeret to workshops: Workshoppen "Kærlighedsbegrebet i buddhisme, islam og kristendom" var en panelsamtale mellem gymnasielektor Lars Moeslund, buddhist; Cand. polit. Zubair Butt Hussain, talsmand for Muslimer i Dialog og sognepræst Karen Marianne Kristensen. Der deltog ca. 100 personer i denne særdeles interessante udveksling. Temaet for den anden workshop var "Dialog mellem unge kristne og muslimer – enhed i forsonet mangfoldighed." Seks unge fra fællesrejsen for kristne og muslimske unge til Leicester præsenterede projektet og fortalte om rejsens betydning for dem selv og om religionsmødets betydning for samfundet.

Kursus om "Islam og kristendom – Kirken og religionsmødet"

Kurset blev arrangeret i samarbejde mellem F&R og Løgumkloster Højskole. Deltagerne var engagerede i lokalt kirkeligt arbejde primært i menighedsråd, og deres motivation var at få mere viden om islam og henblik på at kunne forholde sig aktivt til udfordringen og oplevelsen af islams indflydelse i Danmark. Det blev tydeligt, at der er stort engagement men også behov for viden om såvel kristendom som islam og forskelle og ligheder religionerne imellem.

Tema-dage om "Religiøs mangfoldighed som udfordring til menighedsrådene"

F&R og Landsforeningen af Menighedsråd arrangerede i fællesskab to temadage for menighedsrådsmedlemmer i hhv. Århus og København. Ud over foredrag og oplæg var der arrangeret syv workshops. Desværre måtte arrangementerne aflyses pga. for få tilmeldinger.

Religiøs mangfoldighed som en udfordring til menighedsrådene

Temaer og resultater fra Karma, koran, kirke, blev formidlet i et mindre hæfte udgivet i samarbejde mellem F&R og Landsforeningen af Menighedsråd. Målgruppen er menighedsrådsmedlemmerne, og materialet lægger op til videre drøftelse og vurdering af mulige tiltag i menighedsrådene.

Inspirationsdage om SPIRITUALITET OG KRISTENTRO, Grenå, januar 2007

"Inspirationsdage om SPIRITUALITET OG KRISTENTRO" blev afholdt for anden gang med 170 deltagere og 50 på venteliste. Temaet var "Synd og he(a)ling", og det blev drøftet i plenum bl.a. med foredrag ved Peter Haldorf og i tretten forskellige workshops. Arrangørerne bag arrangementet var F&R, Kirkefondet, Danske Kirkers Råd, Landsudvalget Areopagos Danmark, Folkekirkens Mission, Kirkefaglig Videreuddannelse og IKON-Danmark.

Inspirationsdage om SPIRITUALITET OG KRISTENTRO, Haslev 2008

Arrangørkredsen omkring Inspirationsdagene 2008 er udvidet, og har fået en større bredde idet, Grundtvigs Forum og Landsforeningen af Menighedsråd er kommet med. Inspirationsdagen i maj 2008 har temaet "Hverdagens spiritualitet – hver dags spiritualitet".

Efteruddannelseskursus for præster om "Folkekirkens møde med muslimer og islam".

I samarbejde med TPC er der udbudt et efteruddannelseskursus for præster, der arbejder eller gerne vil arbejde med mødet med muslimer og islam eller har særlig interesse for området. Kurset vil forløbe over to år med fire moduler af en uges varighed. Kurset er blevet til på baggrund af efterspørgsel af efteruddannelse på dette område, og kurset er udviklet på baggrund af møder med præster i hhv. Århus og København.

Formålet med kurset er at arbejde med de særlige omstændigheder og udfordringer, der er ved at være præst i et sogn, hvor der er mange muslimer. Kursets indhold vil være centreret omkring pastorale og teologiske problemstillinger i folkekirkens møde med muslimer og islam. Hvordan forholder man sig til pastorale spørgsmål som konversion, dåbsoplæring af muslimer, bøn, blandede ægteskaber og brobygning i sognet? Hvilke spørgsmål rejser sig omkring forkyndelse, undervisning, mission, religionsteologi og kirkens opgave i et flerreligiøst sogn? Hvordan er billedet af islam i Danmark og Europa i dag, og hvilke tendenser tegner sig?

Kursusdeltagerne vil blive medinddraget gennem refleksion over deres eget arbejde og erfaringer samt gennem cases. Der vil være indføring i brug af systemisk teori og metode, og der vil være mulighed for deltagelse i netværksgrupper. I kurset vil indgå møder med muslimer og ekskursioner til Sverige og Tyskland. Målet er at uddanne en gruppe præster med særlig teologisk og praktisk kompetence på dette område og styrke netværket og erfaringsudveksling mellem dem. Biskopperne har indvilliget i at udpege deltagere fra stifterne, for hvem kurset vil være relevant. Herved opbygges et netværk stifterne imellem, og de enkelte stifter får uddannet ressourcepersoner på dette område

Religionspædagogisk arbejde

Det religionspædagogiske arbejde i F&R skal på et religionsteologisk fagligt grundlag udvikle undervisningsprojekter og materialer om kristendom og religionsmøde. Projekter og materialer formidler viden om kirkens forkyndelse, men kan også anvendes i ikke-konfessionalt forpligtet undervisning i f.eks. folkeskolen og gymnasiet. Den primære målgruppe for det religionspædagogiske arbejde er unge (13-20 år) og den sekundære målgruppe er undervisere (præster og lærere) for aldersgruppen. På religionsmoede.dk findes information og inspiration til arbejdet med religionsmøde i undervisningssammenhæng. Den religionspædagogiske konsulent står desuden til rådighed for stifterne, uddannelsessteder og kirkelige institutioner.

Bibel og mødet med anden tro

Dette studiemateriale henvender sig til voksne. Det kan bruges til selvstudium og er

Bibel - og mødet med anden tro

Et studiekredsmateriale ved Kristen Skriver Frandsen

desuden målrettet til brug i studiekredse, kirkelig og folkelig voksenundervisning samt på gymnasiale ungdomsuddannelser, højskoler mv.

Materialet arbejder med en række af de spørgsmål, som er grundlæggende i religionsmødet og lægger op til at diskutere tro, etik og livssyn. I hæftet finder man bibeltekster, tolkninger, citater og billeder der bringer en række af de væsentligste temaer på banen: "Samme Gud?"; "Sandhed og erkendelse"; "Jesu forkyndelse og praksis"; "Frelse og forløsning", "Sameksistens" og "Måder at mødes". Desuden bringes vejledning til brug, ordforklaringer, bibel- og litteraturhenvisninger.

Materialet blev desuden lagt på internettet som "Bibel og mødet med anden tro – online".

Bibelen i Religionsmødet

Materialet på religionsmoede.dk er en videreudvikling af "Bibel og mødet med anden tro – online". Det er bygget op over samme temaer og centreret omkring bibelcitater, der relaterer til religionsmødet. For hvert skriftsted bringes kontekstbeskrivelse, kommentar og relevante citater, der kan bruges i videre refleksion og diskussion om emnet.

Inspirationsmateriale til magasinet "Religionsmøde i sognet"

Dette materiale er udarbejdet med henblik på brugen af magasinet "Religionsmøde i sognet" i undervisningssammenhæng. Det består af en række ark med spørgsmål til hovedartiklerne i magasinet samt opgaveark, som kan danne grundlag for en samtale.

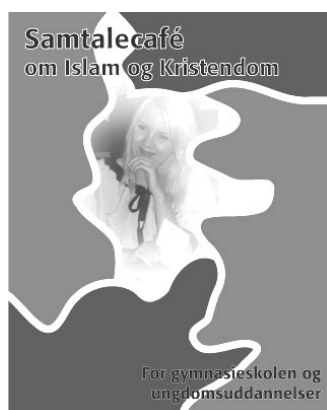
Samtalecafé om Islam og Kristendom – for gymnasieskolen og ungdomsuddannelser

Dette projekt er udviklet i samarbejde med Rosborg Gymnasium og lanceres til andre gymnasier i 2008. I caféarrangementet medvirker en præst, en imam og unge kristne og muslimer. På baggrund af korte oplæg og menukort med spørgsmål til drøftelse er caféarrangementets formål at engagere eleverne i mødet mellem islam og kristendom i det danske samfund og at øge interessen for religiøse og livsfilosofiske spørgsmål generelt. Caféen kan forberedes eller følges op af undervisningen med eksamensrelevant tekstmateriale, som er udarbejdet af F&R. F&R påtager sig at arrangere caféamtalerne og stiller sin religionspædagogiske konsulent står til rådighed som eventleder.

Mødet med muslimer

Hovedopgaven indenfor dette fokusområde har været videreføringen af arbejdet med konferencerne for kristne og muslimske ledere i Danmark. Den første konference blev afholdt i Nyborg i 2006 som følge af F&R's lytterunde blandt 23 muslimske organisationer og moskéer i kølvandet på karikatur-krisen. På den konference blev det besluttet at videreføre processen og etablere et samtaleforum for kristne og muslimske ledere.

Processens formål er at styrke relationerne og fremme dialogen mellem muslimske og kristne ledere på nationalt og regionalt plan. I netværket adresserer man i fællesskab emner af samfundsmæssig, kulturel og religiøs karakter. Hovedaktiviteterne er afholdelse af en årlig konference og nedsættelse af fælles arbejdsgrupper. Desværre blev der givet

Samtalecafé om Islam og Kristendom blev en succes på Rosborg Gymnasium

afslag på en ansøgning til Integrationsministeriet til opbygningen af arbejdet over en to-årig proces. Pengene skulle bl.a. have været brugt til aflønning af en koordinator af aktiviteterne. Sekretariatsfunktionen ligger derfor nu hos F&R. Biskopperne har drøftet projektet og har tilkendegivet, at modellen med at holde en årlig konference er en hensigtsmæssig model for denne type arbejde i dansk kontekst.

Anden konference for kristne og muslimske ledere i Danmark, Imam Ali Cultural Centre, 1. – 2. september 2007

På første konference nedsatte deltagerne en styregruppe bestående af Naveed Baig, Leif Vestergaard, Mogens Mogensen, Radwan Mansour, Peter Fisher-Nielsen, Safet Bektovic og F&R's generalsekretær. Gruppen arbejdede først med ansøgningen til Integrationsministeriet. Pga. afslaget måtte de logistiske planer for den anden konference ændres, og man takkede ja til en invitation fra den shiamuslimske moské Imam Ali Islamic Cultural Centre, som tilbød at være værter for konferencen. Konferencen forløb succesfuldt ikke mindst takket være styringsgruppens grundige arbejde og stor imødekommenhed fra Imam Ali Centers side.

Deltagere: Konferencedeltagerne talte 18 muslimer og 18 kristne. Det lykkedes at sikre bredden i begge grupper og trods nogen udskiftning og nye tilkomne, blev der arbejdet videre på grundlaget fra første konference. Det spillede en væsentlig rolle, at deltog ledere og repræsentanter fra de større samlende grupper som det nyetablerede Muslimernes Fællesråd, Dansk Islamisk Råd, Det mellemkirkelige Råd og Landsforeningen af Menighedsråd. Fra kristen side var der endvidere deltagere der repræsenterede frikirkerne, den katolske kirke og migrantmenighederne.

Tema og program: Konferencens tema var "Naboskab og medborgerskab". Jakob Skovgaard-Petersen Leder af det Dansk-Egyptiske Dialoginstitut i Cairo holdt foredrag om kristne-muslimske relationer i den arabiske verden i historisk perspektiv, og henviste til emner, der har relevans i den danske sammenhæng i dag. Efterfølgende blev temaet drøftet i grupper. Søndag fortalte professor ved Det Teologiske Fakultet i Oslo og medlem af "Kontaktgruppen for Den norske Kirke og Islamisk Råd i Norge", Oddbjørn Leirvik om arbejdet med etableringen af Kontaktgruppen mellem Mellemkirkeligt Råd og Islamisk Råd i Norge, og forholdene i Danmark blev drøftet i grupperne.

Arbejdsgruppe om ytringsfrihed: Konferencen begyndte den dag, hvor en række danske aviser havde offentliggjort den svenske Muhammed-tegning. Dette kom op undervejs som et tema, og nogle muslimer ønskede en officiel udmelding fra konferencen med afstandtagen til tegningerne. Det blev ikke vedtaget, men i stedet blev der nedsat en arbejdsgruppe med tre muslimer og tre kristne med henblik på at drøfte temaet "Ytringsfrihed".

Den videre proces: Deltagerne vedtog at afholde den tredje konference i efteråret 2008 (d. 24. – 25. oktober i Fredens Kirke, København). Konferencen nedsatte en ny styringsgruppe til at varetage processen frem til næste konference. Styringsgruppen blev udvidet med en ekstra repræsentant fra hver side.

Årligt møde i Islam-forum om "Nutidig islam i Europa".

52 deltagere deltog i mødet med temaet "Nutidig islam i Europa". Jørgen S. Nielsen,

Imam Khatemi byder velkommen til konferencen, som blev afholdt i Imam Ali Islamisk Center i København.

nytilsat forskningsprofessor ved Center for Europæisk Islamisk Tænkning, holdt foredrag om dagens tema, og Hospitalsimam Naveed Baig gav en indføring i begrebet Sharias rod, betydning og udvikling og forskellige brug og fortolkninger blandt muslimer i Vesten i dag. Formålet med møderne i Islam-forum, som koordineres af F&R, er at skabe netværk og fællesskab mellem de grupper, præster, lægfolk, organisationer og institutioner, som arbejder med kirkens møde med muslimer i Danmark.

Mødet med mennesker påvirket af østens religioner

Folkekirken står overfor en række nye udfordringer som følge af, at danskernes forhold til religion er blevet meget forskelligartet. Kristendommen er ikke længere den eneste synlige religion i det offentlige rum, og den bruges og udlægges på mange forskellige måder. Det er heller ikke ualmindeligt, at man er medlem af folkekirken og samtidig har et livssyn og en religiøs praksis, der indeholder elementer fra buddhisme, hinduisme, taoisme, teosofi og forskellige former for mystik og meditation baseret på østlige religioner og livstydninger.

F&R har i samarbejde med Areopagos skitseret en to-årigt proces til arbejde med dette tema. Det har i 2007 involveret et tænketanksmøde, en lytterunde om østlig inspireret religiøsitet og rapporten "Tro i tiden – Lytterunde blandt mennesker inspireret af østlig religiøsitet og spiritualitet".

Lytterunde omkring østlig inspireret religion

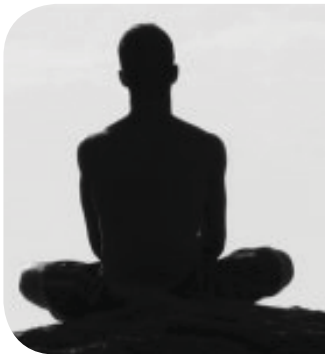
Et team bestående af Lars Møllerup-Degn (Areopagos), Leif Vestergaard og Mogens Mogensen har besøgt 12 personer, der repræsenterer forskellige religioner, grupper og strømninger relateret til østlig religion og religiøsitet. Målet med lytterunden var:

- At gå ind i møder, samtaler og refleksioner omkring tro, religiøsitet og spiritualitet i dagens Danmark.
- At klargøre de teologiske, pastorale og praktiske udfordringer i folkekirkens møde med østligt inspireret religion.
- At inspirere til kirkelig selvbesindelse på, hvordan kirken formidler kristen tro og spiritualitet i mødet med mennesker inspireret af buddhisme og østlig religiøsitet.

Rapporten fra samtalerne, "Tro i tiden", er en jordnær og erfaringsstæt beskrivelse af, hvordan mennesker lever deres hverdagsliv med en pluriform identitet sammensat af nok så forskellige dele. I rapporten præsenteres nogle af samtalepartnernes tros- og livshistorier; de væsentlige træk i deres tro og praksis; deres relation til kirke og kristendom og afsluttende betragtninger og spørgsmål til kirken.

Missionskonferencen 9. – 10. juni 2008

F&R, Folkekirkens Mission, Landsforeningen af Menighedsråd og Teologisk Pædagogisk Center samarbejder om planlægningen af den tredje missionskonference i juni 2008 med temaet "Mødet med ny åndelighed og østlig inspireret religiøsitet – fra missional tænkning til kirkens hverdag".

På konferencen præsenteres resultaterne og processen omkring lytterunden om østlig inspireret religiøsitet. Der vil være foredrag ved den norske professor Notto Thelle og den engelske biskop Graham Cray; paneldrøftelse og workshops med temaerne; "Mødet med ny åndelighed"; "Biografi, tro og den store fortælling"; "Hverdagsfromhed" og "Den danske model".

Perspektiver for det videre arbejde

Arbejdet omkring mødet med østlig inspireret religiøsitet og spiritualitet i 2008 indebærer desuden møde med tænketanken, lytterunde blandt præster og teologer samt udgivelse af rapporten "Tro i lære", udvikling af ressourcematerialer og lokale pilot-forløb og arbejde med seminarer og kurser på lokalt og regionalt plan i stifterne.

Andet

Religionsteologisk forum

F&R koordinerer møder for en gruppe teologer, præster og organisationsansatte, der er specialiserede i religionsteologi og arbejder med religionsmøde i praksis. Formålet er fælles studier, drøftelser og udvikling af tanker, erfaringer og idéer. Dette forum mødes fire gange årligt. I 2007 har gruppen arbejdet med planlægningen af en religionsteologisk studiedag, som blev afholdt i februar 2008 med temaet "Religion i det offentlige rum – når mange religioner byder sig til".

Relationer til stifterne

F&R's gennemgående kontakt til stifterne er sikret gennem bestyrelsens sammensætning, hvor biskopperne for de deltagende stifter har udpeget to repræsentanter fra hvert stift til at deltage i arbejdet. Bestyrelsesmedlemmerne varetager stifternes interesser og ansvar og formidler information begge veje.

Møde med biskopperne

Den 4. januar 2007 var medlemmerne af F&R's forretningsudvalg indbudt til møde med biskopperne. Biskopperne takkede for rapporten, der er udarbejdet om Folkekirke og Religionsmøde 2002 – 2006. Efterfølgende fandt en drøftelse sted om stiftssamarbejdets aktiviteter og hvordan de kan sikres gennemslagskraft i stifterne; om udfordringen i forhold til at nå ud til de enkelte sogne; om kommunikationsstrukturer i de enkelte stifter og med F&R og mulighederne for at styrke kommunikationen; om F&R's struktur og organisatoriske opbygning; om forholdet til andre organisationer og om den linie, der er lagt for arbejdet på baggrund af forståelsen af mission og dialog.

Møder med stifterne

Stifterne har forskellige udvalg og strukturer, der varetager arbejdet relateret til F&R. F&R's generalsekretær og formand deltager i møder med stiftsudvalg og i lokale arrangementer i stifterne med henblik på at sikre løbende kommunikation og samarbejde mellem F&R og stifterne. I den forbindelse har de i 2007 deltaget i følgende møder og arrangementer:

Ålborg Stift: 6. februar. Generalsekretæren deltog i biskoppens årlige møde med stiftsudvalget for Folkekirke og Religionsmøde i Ålborg Stift og oplæg om pastoralteologiske udfordringer i lyset af den religiøse mangfoldighed.

15. november. Sogneaften i Hammer Sogn, hvor generalsekretæren holdt foredrag om emnet "Når Jesus møder Muhammed."

Århus Stift: 21. marts. Sogneaften, Brabrand, hvor generalsekretæren hold foredrag om emnet "Fra mono til multi – religiøs og kulturel mangfoldighed i dagens Danmark"

10. maj. Generalsekretær og formand mødtes med repræsentanter fra den muslimske organisation "Dialogforum Århus" på baggrund af en henvendelse om samarbejde om fælles arrangementer. I mødet deltog repræsentanter fra stiftsudvalget vedrørende islam og kristendom, Gellerup Sogn, KIVIK og IKON.

16. november. Fredagsforum i Fredenskirken, hvor generalsekretæren holdt temaaften om østlig inspireret religiøsitet som udfordring til folkekirken

Indspil til Stiftsudvalget vedrørende islam og kristendom omkring en spørgeskemaundersøgelse, der skal kortlægge de sogne, hvor der er aktiviteter rettet mod den bredere gruppe af flygtninge/indvandrere på tværs af religionsforskelle.

Viborg Stift: 22. februar. Sogneaften i Snejbjerg, hvor generalsekretæren holdt foredrag om emnet "Når Jesus møder Muhammed".

28. marts. Generalsekretæren mødtes med stiftsudvalget vedr. Islam i Viborg Stift. Udvalget har siden besøgt stiftsudvalget i Århus for bl.a. at høre om deres arbejde med kortlægning af aktiviteter i stiftet.

Arbejde med nye strukturer for stiftsudvalgsarbejdet i stiftet.

Haderslev Stift: Bestyrelsesmedlemmerne har haft et møde med biskoppen ang. F&R. I Haderslev Stift søges arbejdet koblet tættere til ved stiftsudvalget for tværkulturelt arbejde. Stiftsudvalget har bl.a. rettet henvendelse til en række sogne, hvor der er mange muslimer, med henblik på at skabe netværk mellem dem.

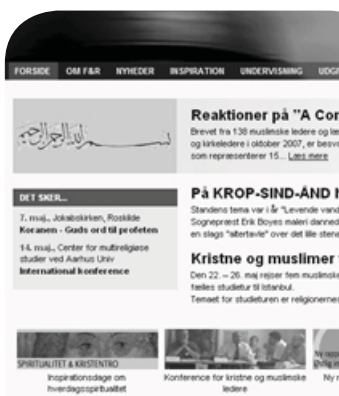
15. november. Formanden holdt deltog med et oplæg på stiftsseminaret om østens religioner som optakt til missionskonferencen 2008.

Fyens stift: Stiftsrådet har udsendt en folder til menighedsrådene i Fyens Stift med idéer til foredrag omkring mission og religionsmøde. I folderen præsenteres teams med unge kristne og muslimer fra studieturen til Leicester, som står til rådighed for foredrag.

Københavns Stift: 8. marts. Samfundshøjskolearrangement i Kgs. Lyngby, hvor generalsekretæren holdt foredrag om emnet "Kultur og integration"

9.marts. Generalsekretæren holdt oplæg ved Folkekirkens Nødhjælps debat-dag om "Religionsmøde i Danmark og Internationalt".

Stiftsudvalget "Folkekirke og Religionsmøde" er oprettet gennem sammenlægning af stiftsudvalget for mission, stiftsudvalget vdr. etniske minoriteter og stiftsudvalget for ny religiøsitet.

Folkekirke
Religionsmødes
hjemmeside

Information og kommunikation

Religionsmoede.dk

I arbejdet med at gøre hjemmesiden mere redskabs- og praksisorienteret, er der oprettet nogle nye sider. Siden "Undervisning" præsenterer religionspædagogiske projekter og materialer til arbejdet med religionsmødet, samt anmeldelser af bøger og oversigt over litteratur til brug i undervisning. Siden "Inspiration" giver idéer og vejledning til projekter og temaer og er beregnet til brug for alle, der ønsker at gå i gang med konkrete projekter eller opgaver. Her kan man finde idéer, vejledning, materiale og links til andre ressourcer.

Foredragsholderliste

På religionsmoede.dk er der oprettet en foredragsholderliste, som pt. præsenterer 20 foredragsholdere, der taler om emner relateret til F&R's arbejde. Siden beskriver de enkelte foredragsholderes baggrund og interesser og lister idéer til temaer for deres foredrag. Siden er opbygget af en gruppe studerende på Institut for Informationsvidenskab ved Aarhus Universitet.

Nyhedsbrev

I december lancerede F&R en ny type nyhedsbrev. Det bliver udsendt fire gange årligt og indeholder nyt om F&R's arbejde og projekter og information om, hvad der ellers rører sig på dette område i stifterne, organisationer og internationalt. Tilmelding til nyhedsbrevet sker ved at indtaste navn og e-mail adresse i formularen på forsiden af religionsmoede.dk.

Internationalt netværk

CEC-CCEE Committee for Relations with Muslims in Europe

Berit Schelde Christensen er medlem af denne kommission, som er nedsat i fællesskab af Kirkernes Europæiske Konference og den Katolske Bispekonference i Europa og har medlemmer fra Malta, Tyrkiet, Norge, England, Irland, Italien, Rumænien, Tyskland, Portugal, Belgien, Frankrig, Rusland og Danmark. Kommissionen arrangerer blandt andet en konference for muslimske og kristne ledere i Europa i oktober 2008 med temaet "Being a Citizen of Europe and a Person of Faith - Christians and Muslims as Active Partners in European Societies."

11. – 13. april. Generalsekretæren deltog i en konference arrangeret af "European Society for Intercultural Theology and Interreligious Studies med temaet "The Resurgence of Religions in Europe – Exploring the Implications of Religious Pluralism in Europe".

I Norden har F&R samarbejdsrelationer til personer og organisationer, der arbejder med religionsmøde og religionsteologi i Norge, Sverige og Finland. Generalsekretæren har bl.a. holdt oplæg for styregruppen for F&R's norske søsterorganisation "Religionsmødet og Menigheten".

Folkekirke og
Religionsmødes logo

F&R's bestyrelse

Bestyrelsen har holdt fire bestyrelsesmøder i 2007. På møderne har der været afsat tid til generelle drøftelser omkring religionsmødeproblematikker med temaerne:

- "Den religiøse mangfoldigheds pastoralteologiske udfordringer med oplæg ud fra spørgeskemaundersøgelsen"
- "Religiøs mangfoldighed som folkekirkelig udfordring"
- "Folkekirken og kristen spiritualitet"
- "A Common Word Between Us and You" – det brev, som 138 muslimske ledere og lærde, (sunn- og shiamuslimere fra hele verden) sendte, til paven og lederne fra alle andre kristne kirker ved afslutningen af Ramadanen

Bestyrelsesmedlemmer

Niels Henrik Arendt, biskop over Haderslev stift, repræsentant for biskopperne

Leif Vestergaard, sognepræst, (formand, Århus Stift)

Niels Underbjerg, stiftspræst, (næstformand, København Stift)

Jørgen Vindvad, forh. forstander, (kasserer, Viborg Stift)

Lone Hvejsel, sognepræst, (sekretær, Aalborg Stift)

Mogens Lützen, forh. skoleinspektør, (medlem af forretningsudvalget, Haderslev Stift)

Leif Munksgaard, leder af Folkekirkens Tværkulturelle Samarbejde i Odense, (Fyens Stift)

Carl Hertz-Jensen, sognepræst, (Aalborg Stift)

Christian Bach Iversen, forh. lærer (Viborg Stift)

Børge Terp, provst, (Århus Stift)

Kirsten Münster, sognepræst, (Haderslev Stift)

Chr. Dickmeiss, domprovst, (Fyens Stift)

Henrik Jul Petersen, sognepræst, (Helsingør Stift), udtrådt pr. 1/3 2007

Jan Ulrik Dyrkjøb, sognepræst, (Helsingør Stift), udtrådt pr. 1/3 2007

Palle Thordal, provst, (København Stift)

Nils Christensen Roland, provst, (Lolland-Falster Stift)

Caris Elkjær Trads Johannesen, sognepræst, (Lolland-Falster Stift)

Mogens Thams, sognepræst, (Ribe Stift)

Jens Chr. Jensen, sognepræst, (Ribe Stift)

Karsten Nissen var indtil 22. maj 2007 biskoppernes repræsentant i bestyrelsen

Jesper Hougaard Larsen, leder af Folkekirkens Tværkulturelle Samarbejde i Odense, afløste

Leif Munksgaard i bestyrelsen pr. 1/11 2007.

Folkekirke og Religionsmøde

Det Teologiske Fakultet

Tåsingegade 3

8000 Århus C

bsc@religionsmoede.dk

www.religionsmoede.dk

Generalsekretær:

Berit Schelde Christensen